

رویه عملی امام علی(ع) با محوریت مفهوم عدالت

«دادگری و یادآوری Justice and Remembrance» نوشته رضا شاه کاظمی به مطالعه میراث نقلی و رویه عملی امام علی(ع) با محوریت مفهوم عدالت اختصاص دارد.

«دادگری و یادآوری Justice and Remembrance» نوشته رضا شاه کاظمی به مطالعه میراث نقلی و رویه عملی امام علی(ع) با محوریت مفهوم عدالت اختصاص دارد.

به گزارش خبرگزاری مهر، نویسنده در این اثر به تاریخ دوره زمامداری امام علی (ع) به مثابه الگوی عملی اجرای عدالت می نگرد. در کنار تجزیه و تحلیل مفهوم عدالت در صفحه های آغازین کتاب از مطالعه اخبار و احادیث برجای مانده از امام علی(ع) و مطالعه آنها در بازشناسی مفهوم عدالت دریغ نشده است.

در این راستا نامه های نهج البلاغه به شیوه گزینشی مورد بررسی قرار گرفته است از جمله می توان به نامه های حضرت به والیان ایشان در مناطق مختلف سرزمین های اسلامی اشاره نمود. نکته ای که باید مورد اشاره قرار دهیم آن که تمرکز نویسنده بر نامه امام(ع) به مالک اشتر است. این تمرکز تا بدانجاست که می توان مطالعه و بازخوانی و تحلیل این نامه را قلب مباحث کتاب «دادگری و یادآوری» دانست.

نویسنده در گام پسین کتاب بر مطالعه مفهوم عدالت در رفتار فردی و عبادت متمرکز گشته و به بازخوانی مفاهیم عرفانی نهج البلاغه همت گمارده است. مطالب کتاب در 254 صفحه ارائه گردیده است. اثر در یک پیش درآمد، سه فصل، اندکس و کتابنامه سامان پذیرفته است.

فصل اول با عنوان «معرفی امام علی(ع) و شخصیت معنوی ایشان» به طرح مباحثی همچون «زندگی نامه امام علی(ع)»، «روح خردگرا» و «گفتن حکومت علوی» می پردازد. در واقع نویسنده با معرفی زمینه و زمانه ای که امام(ع) در آن حضور داشت به مطالعه تطور مفهوم عدالت به مثابه مفهوم بنیادین «اندیشه علوی» در سطوح اجتماعی و فردی، اقدام می نماید. به باور وی عدالت را می توان عنصر اصلی گفتن حکومت علوی قلمداد نمود.

فصل دوم با عنوان «مفهوم مقدس عدالت در نامه امام علی(ع) به مالک اشتر» در بردارنده مباحث ذیل است؛ «اخلاق معاصر و سنت امام علی (ع)»، «دادگری در برابر تیرانی»، «وجدان اخلاقی و وجدان روحانی» و «فضیلت عبادت». پس از مطالعه مفهوم عدالت و نگاه تاریخی به عدالت علوی بعد دیگر مفهوم عدالت، در فصل دوم، مطالعه شده است. عدالت در این بعد در آمیختگی با اخلاق مطرح می شود. در این فصل میان عدالت و اخلاق ارتباطی تنگاتنگ وجود دارد.

در مباحث بعدی نویسنده به بازشناسی تاثیر سنت امام علی(ع) بر اخلاق معاصر همت می گمارد و در این میان وی مطالعه وجوه نهانی ارتباط میان عدالت و اخلاق دور از نظر نمانده و در ادامه و در سطحی دیگر ارتباط عدالت با سیاست مورد مذاقه قرار گرفته است. نویسنده در این بخش به مطالعه دوره زمامداری امام علی(ع) می پردازد. پیش فرض وی بر آن ایده استوار است که عموماً دادگری را خط ممیزه میان استبداد و حکومت غیر استبدادی می دانند.

فصل سوم با عنوان «واقعیت بخشی از طریق یادآوری» به مباحث «امام علی(ع) و سنت عرفان اسلامی»، «عبادت» و «حقایق تاریخی» اختصاص دارد. نویسنده در این فصل مباحثی منتخب از متن نهج البلاغه را که ذیل دسته بندی مطالب عرفانی می گنجد مورد بررسی قرار می دهد. در مطالب بخش سوم عبادت به مثابه راهکار دستیابی به عدالت درونی نهاد آدمی مطرح می شود.